

BULDAN'DA TESPİT EDİLEN ve TARİHİMİZE IŞIK TUTABİLECEK BAZI SAVAŞ HATIRALARI

Enver BİLKİ
Emekli Öğretmen

ÖZET :

Mirasçı olduğumuz Osmanlı Devleti 20. yy. başında birçok düşmanla, bir çok cephede savaşmak zorunda kalmış ve yenilmiştir. Sonunda ordu dağıtıldı, silahların depolara konduğu vatan işgale başlandı. Bu savaşlara Buldan halkı da katıldı. Erkekler Balkan, Çanakkale, Kafkas, Arabistan, Yemen, Trablus ve Güneydoğu Anadolu'da, Batı Anadolu'da, içeride ise çetelerle savaşmak zorunda kaldı. Kadınlar da hem düşmanla hem de açlık ve yoklukla savaştı. Sonunda Osmanlı Devleti yıkıldı. Anadolu ve Doğu Trakya üzerinde genç bir Türkiye Cumhuriyeti kuruldu.

Savaşa giderken annesini, babasını sağ bırakan Mustafa Ünlü, Sarayköy'e geldiğinde babasının öldüğünü duydu. Yenicekent'li Musa Çakır aklını kaybettiği için Akköy'e kadar gelmesine rağmen Yenicekent'i hatırlayamaz, bulamaz.

GİRİŞ :

1. Dünya Savaşı sonrasında imzalatılan anlaşmalarla vatanımızın birçok bölgesi işgal edildi. Ordularımız dağıtılırken silahları depolara kilitletti. İşgal edilen yerlerde bulunan halkımız da çok zor şartlarda yaşamak zorunda bırakıldı. Hatta yer yer kasabalar yakıldı. 27 Temmuz 1920'de işgal edilen Buldan halkından (gençlerinden) bir kısmı da Yunanistan'a kaçırıldı. Kalanların bir kısmı dağlara, bir kısmı daha iç bölgelere kaçarken, böyle bir hayatı göze alamayanlar Buldan'da kalıp direnmeye çalıştı.

Düşman işgal edeceği yerlere daha önce çeşitli yerlerden getirdiği Rumları yerleştirip silahlandırdı. Bunlar topladığı bilgileri düşman askerlerine ulaştırıp halk üzerinde baskı yapıyorlardı.

Önde Atatürk olduğu halde Türk ordusu Kurtuluş Savaş'ına başlayıp kazanma aşamasına gelince de, önce “unuyla, tuzuyla, kınalı kuzuyla” Yunan ordularını karşılayan yerli Rumlar, buralarda tutunamayacaklarını anlayıp birçok şeyi yok etmeyi, hatta tanıdıklarını bile camilere doldurup yakmaya çalışıp ardından da İzmir'e ulaşma gayreti içindeydiler. Adeta kudurmuşlardı.

Bu olayları gerek Buldan, gerek Yenicekent, gerek bazı köyler çok acı bir şekilde yaşadı.

Buldan halkı sadece Yunanlılar, Rumlar ve yandaşlarından çekmedi. Çeteler ve eşkiyalar da onların düşmanlardı.

Bu arada doğuda Rus ve Ermeni, güneyde İngiliz, Fransız ve Yemen cephesinden terhis edilen, esaretten kurtulan askerler aylarca süren çok zorlu yolculuklardan sonra buralara dönebilmişlerdi. Gelenlerin savaş, esaret, yolculuk ve yokluk mücadeleleri dilden dile hala anlatılır.

Herkesin vatani sevme ve koruma hakkı vardır. Türk milleti gibi Buldan halkı da tüm yokluklara ve zorluklara rağmen vatanını korudu, kurtardı ve sevdiğini cümle aleme gösterdi.

1 - Acımasızdılar:

4 Eylül 1922'de Yunanlılar Buldan'dan kaçarken çoluk çocuk ayırmadan herkesi Çarşı Camisi ve diğer cami ile petrolün yanındaki kooperatif binasına doldurmuşlar. Caniliklerini göstermek istercesine bu binaların etrafına benzin döküp ateşe verecekleri sırada beyaz bir at üzerinde gelen bir adam “ **Türkler geldi, bakın, Atatürk**” deyince Yunanlılar ve Rumlar her şeyi olduğu gibi bırakıp can derdine düşerek kaçıp gitmişler. Daha önceden dağlara çıkan ve etrafta olayları gözleyen Buldanlılar da can havliyle koşup onları kurtarırlar. (*1)

2 - Araplı'ların Yararlıları

Buldan'ı işgal eden Yunan askerleri Araplı lakabı ile tanınan Raşit Algan'ı milli mücadeleye katıldığından ararlarmış. Bunu öğrenen Raşit Algan bir fırsatını bulup kasabadan 3 km kadar uzağındaki bağına kaçmış. Oraya kaçtığını öğrenen Yunanlılar “Raşit, Raşit diye bağırılmışlar. Raşit Algan bu sesler üzerine Yunan askerlerinin iyice yaklaştığını fark edip yakın bir tepedeki yüksek bir çam ağacının en ucuna kadar çıkıp düşmanı takip etmiş. Düşman askerleri orayı terk edinceye kadar ağacın tepesinde beklemiş. (*2)

3 - Kimse Tanıyamamış

Komşumuz Salih Bahçeci(1894-1969) askere çağırılmış. Arabistan cephesinde İngilizlerle yıllarca savaşır esir düşmüş. Daha sonra tekrar esirlikten kurtulup döndükten sonra batı cephesine gönderilmiş. Aradan yıllar geçtiği için Buldan'a

döndüğünde annesi dahil kimse tanıyamamış. Pecmürde haliyle görünce dilenci sanmışlar.

Cephede ve esarete yiyecek bulamadıklarından ayaklarına giydikleri çarıkları bile zaman zaman yemişler. Hatta bu yüzden Buldan'a döndüğünde evdekilere: "Hiç bir şeyi israf etmeyin. Yemeğiniz kokmuş olsa bile ekmeğiniz taş gibi de olsa bana getirin ben yerim." der. Eve girerken üzerindeki bitleri silkeleyerek girmiş.

4 - Birer Saat Arayla

Ahmet Fevzi Algan'ın amca oğullarından 3 kardeş 1. Dünya Savaşı'na gitmişler. Savaş bitmezden önce bir gün sabah ile öğle arasında gelen bir asker aileye yazı getirmiş. Bu "Bir oğlunuzun öldüğüne dair haber ve künye." diyince evdekiler ağlarlar, eski elbiselerini koklarlar. Bunu duyan tanıdık ve komşuları aileyi teselli etmeye çalışırlar. Bu arada başka bir asker de yolda görününce herkesi bir tedirginlik, bir korku sarmış. Bir acı daha...

2. oğlunun da öldüğüne dair haber ve künye...

Ailenin feryatları yeri göğü kaplarken, herkes ne yapacağını şaşırılmış, ağlamaktan gözler şişerken dövülen dizler morarmaya başlamış. Birkaç saat sonra bir başka askerin üzüntülü bir halde gelişi göze çarpınca aile bunun "Teselli için gelen bir asker" olduğunu ümit ediyorlarmış. Bu bekleyiş 10-15 sn kadar sürmüştü. Hemen birisi koşup askere sormuş:

-“Ne oldu?” demiş. Fakat askerin ağzını bıçak açmayınca tüm çabalara rağmen askerin fısıltı gibi gelen sesi dünyanın başlarına yıkılması gibi gelmiş. Haber şuymuş.

-“Oğlunuz ölmüş, işte künyesi.”

3. künyede gelince şehitler anası toprak dama çıkararak atlayıp intihar etmiş.

Zehra KÜÇÜK

5 - Çam Ağacında 3 Gün

Raşit amcam Buldan yakınlarında ki bağlarında çalışmaya gittiği bir gün Yunan askerleri basmış. Bir gün sonra çalışmaya başladığında tekrar Yunan askerleri bağı basıp aramaya başlayınca yakında ki çok yüksek bir çam ağacının tepesine çıkıp 3 gün saklanmış. Ve düşman askerleri tüm aramalarına rağmen bulamamışlar.

6 - Tam Eve Geldiğinde

Başka bir gün şehirde gezen Yunan askerlerinin casusluk yapıyor diye kendisini aradığını öğrenen dağdaki yüksek bir yere kaçıp saklanan Mustafa amcam bir müddet sonra bir gece saklanarak evine gelmiş. Tam o sırada rastladığı 2-3 Yunan askeri onu kıstırmışlar. Amcam o sırada evde bulunan Raşit abisine baka kalmış. Raşit amcam bu durumdan çok korkmuş. Düşman askerlerinin dalgın bir anında karanlıktan da yararlanarak yakındaki çalılıklara dalıp kaybolmuş ve dağa ulaşmış.

7 - Gözleri Dönmüş

Gözü dönmüş, insanlığını unutmuş bazı düşman askerleri ihtiyar ve çocuklara acımasız davranırlarmış. Özellikle kendilerini savunamayan ihtiyar kadınların vücutlarından bazı parçalar keserek acımasızca bir şeyler yaparlar.

Mürvet ALGAN

8 - Otlarla Tedavi

Aşık Amad (Ahmet Sıcak) 1920’ler de Buldan yakınlarında Efelerle birlikte Yunanlılarla çarpışırken onlara esir düşer. Esir düşen Aşık Amad kullandığı bir takım otlarla yaraları iyileştiriyormuş.

Aşık Amad ve arkadaşları esir iken onları esir alan birliğin komutanı bacağında yaralanmış. Bu arada Aşık Amad’ın bazı otlardan elde ettiği kimyasal maddelerle yaraları iyileştirdiği ortaya çıkmış. Bunu öğrenen düşman komutanı Aşık Amad’ı karargahına istemiş. Fakat Aşık Amad bunu reddetmiş. Bunu üzerine 3 düşman askeri ellerini bağlayıp, süngü takarak onu zorla karargaha götürmüşler. Subay “Sen yaraları iyileştiriyormuşsun. Benim şu yarımı da iyileştir.” Der. Aşık Amad bunu kabul etmek istememiş ama mecbur kalınca birkaç Yunan askeriyle birlikte dağlara çıkıp yaraları tedavi edici otlardan bulup karargaha getirmişler. İlacı yapıp düşmanın kangrene dönüşen yarasını iyileştirmişler.

Aradan yıllar geçmiş, savaş bitmiş. Esir değişimi olmuş. Aşık Amad memleketi Buldan’a dönmüş. Yarasını iyileştirdiği Yunan subayı da Amerika’ya gidip yerleşmiş. Oğlu bir üniversitede tıp profesörü olmuş. İhtiyarlayan eski yunan subayı oğlunu Aşık Amad’ı bulup onun bitkisel ilaç yapma bilgisinden yararlanarak daha da yüksek bir kademeye geleceğini düşünerek Buldan’a gitmesini tavsiye etmiş. Yunan asıllı Amerikalı profesör babasının tarif ettiği ve Yukarı Mahallede oturduğunu söylediği Aşık’ı bulur Amerika’ya davet eder.

Amerikalı, Aşık Amad’a:

-“Her masrafını karşılayacağız. Hatta seni üniversiteye alacağız. Beraberce Amerika’ya gidelim.” der.

Fakat bizim Aşık, ihtiyarladığını söyleyip başka bazı bahaneler de ileri sürerek bu teklifi reddeder.

9 - Eldeki Küpe

1965’de 85 yaşında ölmüş olan ve Beyşehirli Gazi Hoca namıyla tanınan Halil Başdağ, Beyşehir’den gelip Buldan’a yerleşir.

Gazi Hoca Kurtuluş Savaşı’na katılıp elinden yaralanmış ve kendini yaralayan merminin bir parçası elinde kalmış.

Bir gün askerlik şubesinde görevli oğlu:

-“Baba, devlet mağlûl gazilere maaş bağlıyor. Elimdeki evrakları imzalarsan devlet sana da gazilik maaşı bağlayacak.” der. Bastonuna yaslanmış bir şekildi oğlunu

dinleyen Beyşehir’li Gazi Hoca elindeki küpe kadar ilginç ve korkutucu mermi kalıntısını göstererek şu cevabı verir:

-“Ben bu küpeyi para için parmağıma takmadım, para için gaziliğimi satamam.” der.

Enver BİLKİ

10 - Beş Kişiye Karşı

Babam Hüseyin anlatırdı. İşgalci Yunan askerlerinin Buldan’da olduğu günlerde dedemle anneannem tarlalarının birinde çalışıyorlarmış. Onları gören tam donanımlı beş Yunan askeri gelip teslim olmalarını söylemişler. Dördü bir yerde otururken biri dedemin ve ninemin yanına gelmiş. Gelen, nineme tacizde bulunacağı sırada silahını yere bırakmış. Bunu fark eden dedem aniden silahını kaparak hepsini esir almış. Kendisine tacizde bulunan düşman askerine:

-“Hemen arkadaşlarını bağla, sizi kumandanınıza götüreceğim.” demiş.

Kadına da:

-“Seni taciz etmeye çalışan şu askeri bağla.” deyip bağlatmış. Sonra ninemi evine gönderip yemek hazırlamasını ve erkenden döneceğini de söylemiş. Akşama kadar düşman askerlerine nasihat edip çıkmış. Yarım yamalak Türkçe bilen bir yunan askeri:

-“Bizi ne zaman bırakacaksın?” diye sık sık sormuş.

Dedem akşama kadar onları oyalamış. Ve sonra da üşüdüğünü belirterek büyük bir ateş yakmış ve orada düşman askerlerini en ağır şekilde cezalandırmış.

Eve gelince hanımına bu olayları hiç kimseye söylememesini sıkı sıkıya tembih etmiş. Fakat kadın bir aralık boşboğazlık yapıp yanına gelen kadınlara anlatmış. Bunu duyan dedem ninemi çok ağır şekilde hırpalamış. Bunun etkisiyle ölünce, ilgililer savaş şartlarını göz önünde bulundurarak bir tutanak tutmuşlar:

11 - Kurtlarla Oyun

1. Dünya Savaşı zamanında Sarayköy-Buldan arasındaki yol çok bozukmuş. Buna rağmen iki kasaba arasında bir at arabası gidip geliyormuş. Bir kış gününde iyice geç kalınca aç kurtlar saldırır. Postacı birini vurup öldürmüş. Adam inip öldürdüğü kurdu arabasına bindirip kasabada halka göstermek ister. Tam kurdu arabaya almak üzereyken kan kokusunu alan diğer kurtlar adama saldırıp yaralamışlar.

12 - Ocağın İçine Atmışlar

Düşman işgali sırasında bir gece çeteler Buldan’ın dış mahallelerinden birinde sahibini zengin sandıkları bir evi basmışlar. Bastıkları evde hiç para çıkmamış. Buna çok kızan çetelerden biri ev sahibi adamı tutup yanan ocağın içine attıktan sonra firar etmişler.

13 - Rüya Görüyorsun

Mustafa Dedem 1900’lü yılların başında Buldan yakınlarında ki dağların birinde orman işi yapıp yakınlardaki bir kulübede istirahatata çekildiği sırada 20-25 kadar eşkıyanın saldırısına uğramış. Bunlardan biri çok miktarda yiyecek istemiş ve getirilmezse ağır şekilde cezalandırılacağını belirtmiş. Adam çok korkmuş. Durumu biraz ileriden fark eden başka bir ormancı ilgililere haber verince içlerinde Kadıköylü olan efe durumu

anlayıp diğerlerini uyarır. Fakat efeler bu haberi önemsememişler. Biri, o Kadıköylü efeye:

-“Yat; ablan gibi rüya görme” deyip azarlamış. Fakat kısa bir süre sonra efeler emniyet güçlerince sarılıp teslim alınıp, cezalandırılmışlar. Durumu anlatamayan Kadıköylü efe kaçıp kurtulmuş.

Mehmet YANGÖZ

14 - Her Şeye Rağmen

Veli Yeşil dede İnönü Savaşlarına katılmış. Bu cephedeki savaşların biride birliği ile hareket ederken birliği dağılmış ve kendisi kaybolmuş. Silahının olmadığı bir anda bir grup eşkıya önünü kesmiş. Silahsız olduğu için tüm mücadelesine rağmen kurtulamamış ve eşkıyalar, elbiseleri dahil neyi var neyi yoksa almışlar. Bu mücadele suyu gümrük bir çay kenarında olduğu için karşıya yüzüp geçerek canını kurtarmış. Oradaki bir yörük cadırına sığınmış. Yörükler onu giydirip kuşattıktan bir müddet sonra birliğine katılır.

15 - Akköy’e Kadar Gelmiş Ama

Yenicekent’den Musa Çakır seferberlikte savaşa katılmış. Bir çok cephede başarı ile savaşmış. Fakat en sonucusunda esir düşmüş. Bu esaretin onu ruhi bunalıma sokmuş. Barış antlaşması imzalanınca Denizli’nin Akköy ilçesine kadar gelmiş. Fakat hafızasını kaybettiğinden bir türlü kendi memleketi olan Yenicekent’i hatırlayıp bulamamış, gidememiş. Sağda solda saf saf dolaşırken birisi sahiplenmiş, evlendirmiş. Bir çocuğu olmuş. Ancak 2 yıl kadar sonra kendisini toparlayıp Yenicekent’e ulaşabilmiş. (Musa Çakır 1985’de 90 yaşlarında ölmüştür.)

16 - Yunanlılar Geri Dönmüşler Ama

Yunan askerlerinin Yenicekent’i basmak için yaptıkları hazırlıklar kasabadan görülüyormuş. Tam hazırlıkları bitip girecekleri zaman cami tarafından ezan sesi ile birlikte bomba ve mermi sesleri gelmeye başlar. Yunanlılar bu seslerden çok korkup kaçarlar. Yorulup durup saklandıklarında arkalarında kimsenin gelmediğini fark edince geri dönmek istemişler. Bu sefer önlerini efeler kesmiş. Yunanlıların kaçarken bıraktıkları mühimmat, efelerin ellerine geçtiğinden, Yunanlılar bu sefer de amaçlarına ulaşamamışlar. Yunanlıları takip eden efeler, onları Güney ilçesinin Çayırılı mevkinde önlerini kesip darmadağın etmişler.

Mustafa ASAR

17 - Canlı Bırakmamaya Ant İçmişler

Bölmekaya’da bizim komşumuz olan Rasik Dedenin (1885-1965) sol bacağında yumurta büyüklüğünde bir şişlik vardı. Bunun yıllardır değişmediğini görünce sordum. Şu cevabı verdi:

-“Oğlum ben ve arkadaşlarım çeşitli cephelerde, özellikle batı cephesinde yıllarca savaştık. Uşak cephesinde Yunanlılara karşı savaştık benim de içinde bulunduğum birlik esir düştü. Yunanlılar bizi yüksekçe bir yerde süngüleyip yere serdikten sonra

aşağıya atıyorlardı. Ben de süngülenip aşağıya atılmışım. Aşağıda bekleyen Yunan askerleri ölmeyenleri tekrar süngüleyip öldürüyorlardı. Ağır yaralıyım. Ölüp ölmediğime bakmadan beni bu sefer bacağımdan süngülediler. Bu şişlik onun hatırası.”
Salih DAĞCI

18 - Aradığımız Burada Yok

Irz düşmanı Yunan askerleri arada sırada Bölmekaya köyüne gelir kapıları açarak veya kırarak içeriye dalıp kendilerine yarar bir şey ararlar. Buna karşılık evde bulunan ihtiyar kadınlar biraz süslenerek karşılıklarına çıkarlar ve “ Burada Aradığımız yok” derler. O zaman Yunanlılar çekip giderlermiş.

19 - İhtiyar Ödemiş’li

1996’da Almanya’ya giderken Atina yakınlarında ki İgiminitze limanında Ro-Ro gemisi bekliyordum. 2 saat kadar zamanım olduğu için, yakınlarda yüzen ihtiyar bir adama Almanca “Grüssgot” diyerek selam vermek istedim. İhtiyar dede yüzüme 1-2 saniye baktıktan sonra “Aleyküm Selam” dedi. 1885 doğumlu olduğunu öğrendiğim adam meğersem Ödemiş’li bir Türkmüş. Yunan işgali zamanında esir alınıp oralara getirilmiş. Orada uzun müddet esir kalınca Türkiye’ye dönme zorluğunu göze alamadığı ve evlenip kaldığını gözü yaşlı anlatıyordu.

Salih DAĞCI

20 - Yemen Elbisesiyle Sarıkamış’a Gidince

Buldanlı Yakup Ağa’lardan birinin damadı olan babamız Mustafa Ünlü (1310-1952) anlatırdı:

“-Yemen’deki birliği Sarıkamış’a kaydırılır. Geldiği Yemen’de iklim daima sıcak olduğundan elbiseleri de yazlıktır. Fakat Sarıkamış çok soğuktur. O elbiselerle dayanamaz ve ağır şekilde hastalanır. Sahra hastanesinde öleceği düşünülerek yakındaki bir köy evine götürülüp yatırılır. Yatakta çok terler. Bu yüzden arkadaşlarını atlatarak dışarıya çıkıp karın üzerine uzanıp yatmış. Tam ölmek üzereyken atların kişnemesiyle uyanan arkadaşları bulmuşlar ve kurtarmışlar.

Leman TOKSAL - Nermin SUNUR

21 - Vatani Kurtar da Gel

Yunan işgali zamanında Buldanlı bir asker yakınlardaki bir cepheyken komutanına çıkar:

-“Komutanım ben Buldan’lıyım. Buraya çok yakın. Bana birkaç gün izin ver de çocuklarımı görüp geleyim.” der. Komutanı izin verince Buldan’da ki evine gizlice ulaşır. Kapısını çalar, hanımı çıkar. İçeri girmek üzereyken hanımı sorar:

-“Hayrola neden geldin? Savaşı kazandınız mı?”

-“Hayır! Komutandan izin alıp sizleri görmeye, hal hatır sormaya geldim.” diyince kadın kocasına:

-“Biz iyiyiz.” dedikten sonra çıkışır:

-“Hemen buradan kaybol,sakın vatani kurtarmadan bir daha buralara gelme!”

Yaşar AŞCI

22 - Çanakkale Soy İsminin Hikayesi

Buldan eski belediye başkanlarından Hasan Çanakkale'nin dedesi Topal Hasan lakaplı Çanakkale gazisi Hasan Çanakkale, Çanakkale Savaşına katılır. Gelibolu-Conkbayırı'nda savaşırken bir top mermisi isabetiyle sol bacağı diz altından yaralanır. Top atışları devam ettiğinden oradan kıpırdayamaz ve yardım da gelmez. Bir müddet sonra yanına vardıklarında ölmek üzereyken sahra hastanesine götürülür. Tedaviye rağmen ayağı kangren olduğundan dizinden kesilir. Bu yüzden köyü Süleymanlı'ya tek bacak ve koltuk deyneği ile gelir. Bacağını Çanakkale'de kaybettiğinden Topal Hasan ve çocuklarına Çanakkale soy ismi verilir.

Hasan ÇANAKKALE

23 - Kıyma Gibi Parçalayacağız

Düşman bizim Oğuz köyüne(Buldan) gelince bir kadını taciz ettikten sonra komşumuz Hatice'den(1906-1981) bir kabak isterler. Kabakları olmadığından kadın veremez. Bunun üzerine işgalciler kocasını zorla götürürler ve giderken şöyle derler: -“Sen kabak vermedin, onun için kocanı götürüyoruz ve kıyma gibi parçalayacağız.”

24 - Hamal

İşgalci güçler bizim köyde gece gündüz evlere baskın yaparlarmış. Yakaladıkları her kim olursa olsun hamal gibi çalıştırıp angarya işler yaptırırlarmış. Çalışamayacak durumda olanları da kırbaçlayıp kakhaha atarlarmış.

25 - Kadın Kılıklılar

İşgalin ilk haftalarında başlarına kadın gibi peçe örten Yunan askerleri camiye girerler. Bunu gören Türklerden birkaçı da girer. Daha sonra caminin içi iyice kalabalıklaşınca siyah giysilerinin altlarında sakladıkları silahları ile hemen hepsini öldürmüşler.

26 - Alacağınız Kadar Alın

Hacı İlyas'lardan Tilki Osman lakabıyla tanınan Osman Çankır dedemin evini bir gece efeler basmış. Üç dört tanesi kapıyı tutarken, İki üç tanesi içeri girip ne kadar paraları varsa istemişler. Korkan dedem bir miktar para çıkartıp:

-“İşte param bu kadar alacağınızı alın ama bize dokunmayın.” der. Eşkıyaların kaçmasına çok sevinen Ayşe ninem kendini şöyle teselli etmiş:

-“İyi ki canımıza dokunmadan defolup gittiler. Gelen paramıza gelsin.”

Ayşegül KONYA

27 - Bizim de Çocuklarımız Var

Yenicekent Yunanlılar tarafından basılırken halk, ellerindeki silahları evdelerinin toprak damlarının uygun yerlerine saklamışlar. Kendileri dışarıya çıkmaya çekindikleri için su doldurmaya bile küçük çocukları gönderirlermiş. Bir gün bunu gören bir Yunan

subayı o küçük çocuklara yaklaşıp ufak tefek bir şeyler verdikten sonra “Bizim de Yunanistan’da sizin gibi çocuklarımız var.” diye duygusal davranmış.
Mustafa ÖZCAN

28 - Mağaralar Kaçmışlar Ama...

Tepede olan Alandız Köyü’nde (Buldan) Kurtuluş Savaşı öncesinde 6 Türk aile ile 2-3 Rum aile birlikte yaşıyorlarmış. Bunlardan Rumlar; Yunanlılar o çevreye yaklaşıncı onlardan maddi ve manevi destek alıp yörede kerestecilik yapan Türklerin bir kısmının başka yerlere, bir kısmının da köyün şimdiki yerine göç etmek zorunda bırakmışlar. Yunan askerleri sık sık Alandız’ı basınca, onları gören Türklerde daha yükseklerde bulunan mağaralara saklanırlarmış. Rumlar, kaçan Türklerden birini saklandığı yerde öldürmüşler, bir başkasını da ağaca asmışlar. Atatürk önderliğindeki Türk Ordusu savaşı kazanınca Alandız’daki Rumlar tüm evleri yakıp kaçmışlar.

Hasan AKTAŞ

SONUÇ :

20. yüzyılın başlarında Dünya’yı sömüren ülkeler ve onların maşası olan bazı azınlık mensupları ile çetelerin faaliyetleri sonunda Osmanlı Devleti yıkıldı ve bunu üzerinde ve ekibi olumsuz bin bir faktöre rağmen genç bir devlet kurdu. 1. Dünya Savaşında çok zayıflayan, elinde bir şey bırakılmayan Türk halkını yok etmeye çalışan Yunanlılar 2. Dünya Savaşı sırasında Alman işgaline karşı kendini koruyamayıp Türkiye’ye sığınmışlardı. Türkiye’ye geldiklerinde açlıktan pişmemiş hamuru bile havada kapıp yiyen Yunanlılar ve diğer bazıları Türkiye’yi yıpratmak için her fırsatı değerlendirirken bizler uyumayalım.

Yokluk içinde bir devlet kuran, cephede önündekinin öldüğünü gören bu asil millet şimdi neler yapamaz ki. Ama bunun için geçmişi ve ülkemizin etrafında olanları unutmamalıyız, ders almalıyız. Birlik ve beraberliğimizi korumalıyız. Eski düşman olmayacağını hatırlamalıyız. Bunu yaparken de Atatürk’ün “Yurtta barış; Dünya’da barış.” fikrinden ayrılmamalıyız. Buldan bu vatan için sadece Çanakkale’de 175 şehit verdi. Onların hatıralarını nesilden nesile aktarmalıyız. Onların adını yaşatmak için birtakım anıtlar yapıp, şehitlerimizin isimlerini yazıp unutmamalıyız, unutturmamalıyız.

Yararlanılan Canlı Kaynaklar

1. Şerafettin Küçük – 1946 – Buldan, Denizli
2. Zeyra Küçük (Algan) – 1953 – Buldan, Denizli
3. Müşerref Algan – 1938 – Buldan, Denizli

4. Veli Gültekin – 1949 – Buldan, Denizli
5. Leman Toksal - 1341 – Saraylar Mahallesi, Denizli
6. Nermin Sunur - ? – Saraylar Mahallesi, Denizli
7. Yaşar Aşçı – 1950 – Yatağan, Denizli (Buldan’da oturuyor)
8. Hasan Çanakkale – 1952 – Buldan (Denizli’de oturuyor)
9. Mustafa Asar – 1951 – Yenicekent, Buldan, Denizli
10. Salih Dağcı – 1958 – Bölmekaya, Buldan, Denizli
11. Mustafa Özcan – 1951 – Yenicekent, Buldan (Denizli’de oturuyor)
12. Mehmet Yangöz – 1936 – Yeniçatı, Buldan, Denizli
13. Ali Rıza Fışgın – 1955 – Denizli
14. Ayşegül Konya – 1936 – Oğuz köyü, Buldan (Denizli’de oturuyor)
15. Enver Bilki – 1949 - Denizli

Yazılı Kaynaklar

1. Mustafa Kemal ATATÜRK ; Nutuk
2. Enver Bilki ; Belevi (Çal Denizli) Kasabasında tesbit edilen Türk tarihine ışık tutacak savaş hatıraları. PAÜ Çal Sempozyumu bildirisi.
3. Enver Bilki ; Hatıralarda ki Rus-Ermeni mezalimi (Yayınlanmadı).
4. Doç. Dr. Mustafa Turan ; Yunan mezalimi (İzmir, Aydın, Manisa, Denizli 1919-1923). Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurulu. Atatürk Araştırmaları Merkezi. Ankara 1999
5. Zeki Avrallıoğlu ; Buldan Yöresinin Tarihcesi ve Yeşil Buldan.
6. Sağık Dağdeviren ; Tarihi ve Tabii Güzellikleriyle Denizli. Denizli Şoförler ve Otomobilciler Odası Yayını, 2003 Denizli.
7. Doç. Dr. Ali Sarıkoyuncu ; Milli Mücadelede Din Adamları. Diyanet Yayınları. No:341 Ankara 1995
8. Tahran Toker ; Denizli Tarihi. Yenigün Matbaacılık 1968 Denizli.
9. Mehmet Akif Tutenk , Milli Mücadelede Denizli. Öğretmenler Yardımlaşma Derneği Yayınları. No:1 1949 Ahenk-İzmir
10. Mehmet Ersin ; Kurtuluş Savaşında Uşak ile ilgili Anılar. Mert Ofset 2003 Uşak
11. Mehmet Ersin ; Yurdum İçin Savaşırken. Batıkol Basım Evi 2002
12. M. Kemal Yılmaz ; Yabancı Ellerde Kalanlar. Aydın Şairler ve Yazarlar Derneği Yayını. No:3 Aydın-Umurlu 2003

13. Mehmet İhsan Gençsan ; Çanakkale Savaşları ve Menkıbeler. Bayrak Matbaası - İstanbul 1994
14. Kadir Mısıroğlu ; Yunan Mezalimi: Türkün Siyah Kitabı. Sebil Yayınları. Vilayet Han – İstanbul 1977
15. Kadir Mısıroğlu ; Kurtuluş Savaşında Sarıklı Mücahitler. Sebil Yayınları. 1977 İstanbul
16. Şükrü Tekin Kaptan ; Kurtuluş Savaşında Denizlili Önderler. Bilal Ofset - Denizli 2004
17. Özgül Yayın Kurulu ; İlimiz Denizli. Bayrak Yayınları – Isparta 1985
18. Yrd. Doç. Dr. İbrahim Balık ; Belgeler Işığında Çal. Denizli 2006
19. Mahmut Biçer ; İlçemiz Bekilli. 1998
20. Emin Aslan Tokat ; Milli Mücadelede Sarayköy Hatıraları.
21. M.Ali Abaloğlu ; Geçmişten Günümüze Denizli Dergisi. Cafer Sadık Abaloğlu Eğitim Kültür Vakfı – Denizli
22. Turgut Özakman ; Şu Çılgın Türkler. Bilgi Yayın Evi, 2005 Ankara
23. Selahattin Tansel ; Mondros'tan Mudanya'ya Kadar. MEB Yayınlar, Ankara 1978
24. Veysi Akın ; Milli Mücadele'de Sarayköy. Sarayköy Belediyesi Denizli
25. İsmet İnönü ; 2. Adam.
26. Celal Bayar ; Ben de Yazdım.